

orali ž njimi, ga nihče smerti ne reši. Visel bo, kakor je dolg in širok, roparskim ticam v veselje in hudobnežem v poduk.“

Oče gré domú in pové sinu, s čim mu žuga grajšak, ako ne opravi svoje naloge. Sin se nasmeja in reče očetu, da mu je mala skerb grajšakovo zapoved izpolniti.

Drugi dan so orali grajšinski hlapci. Veselili so se že na tihem, nekdanjega pajdaša v štali zopet v pest dobiti. Al spodletelo jim je. Komaj je pri bližnji cerkvi poldne odzvonilo, je začelo že plat zvoná biti in ljudi v pomoč klicati. Gorelo je pohištvo grajšinskega lovca. Ko bi trenil, pustijo hlapci na njivi plug in vole, in letijo ogenj gasit. Ko so bili ogenj srečno pogasili, so se vernili nazaj na njivo, pa volov ni bilo več; odšli so bili h konju, plahti in perstanu.

Ko je grajšak to zvedil, se je jako razserdil. Ni vedil, kaj mu je početi s takim tatom.

„Še grajšino mi bo ukral, ako ga ne spravim iz pota“ — pravi nevoljen svoji ženi. Pa kmalo se vtolaži, ko pomisli, da je vsega tega le sam kriv. Poklical je toraj tata v grad, in mu reče: „Ker si tako natanko vse moje zapovedi izveršil, je vse tvoje, kar si mi ukral, in še obilno te hočem nadariti, ako mi mojega sovražnika v sramoto spraviš.“

Tat je storil, kar je grajšak zahteval. Kako pa je zveršil svojo nalogo — nočem povedati.

A. K. Cestnikov.

Mitologične narodne pripovedke.

II.

Od Torke ali Torklje.

(Iz Štajerske.)

Ko sem še doma bil, slišal sem večkrat pripovedovati od neke pošasti Torke, toda sem že skor vse pozabil, le toliko se še spominjam, da pride ta pošast kvaterni večer, kadar predejo predice predolgo v noč čez enajsto uro; pride pa v podobi pasje noge in goni kolo vrat, da pokazi celo kodeljo. Tukaj v Varaždinu dozda še te pošasti nisem dobil, ali neki mož iz bližnje Štajerske mi je povedal to-le pripoved:

Tak je ena baba navado imela, da je v soboto rada dogo prela. Te se dogodi, da njena sneha v zavod sprela te njoj reče: idi si po drugo kodeljo kaj boš prela. Ona pa njoj reče, da je že kesno gor na náhiž iti, ino sneha neče gor iti. Zato baba sama ide ino njoj kodeljo zeme ino dojde do rola (= dimnika). Naenkrat pride Torklja od rola vün ino njoj reče popevajoč: zakaj nečeš snehe spat pustiti? jaz te čem zdaj nad tim kaštigati; jel še bode večkrat tak kaj neš pustila snehe spat? Reče baba: Oj Torklja, ti delaš z menom tak, jaz pa le ne pustim snehe spat, jaz pa zdaj bom doli šla ino bom ti njo gor poslala. Torklja reče: o ti baba trdokorna, kaj še meni neš pokorna? Te pograbi Torklja babo ino njoj vso meso s kosti zliže. Ino sneha misleča, da je ona odišla si čemerov odganjat, ide spat. To ti dojde sneha drugi den gor na náhiž ino najde babo za rolom, kak njoj je Torklja meso polizala. Tak je bija (= bil) babji konec. —

III.

Od divjih dekel.

(Iz Štajerske.)

Enkrat se dogodi, da bi enoga pajba divje dekle vtopile, to pa začuje ena stara žena, štera je k mlini zrnje donesla, to pa je bila njegova mati. Ona čuje ti glas iz vode vün: vüra je tü ali Ivana še ne tü, vüra je tü ali Ivana še ne tü, vüra je tü ali Ivana še ne tü. Počasi dojaše njeni sin Ivanek na svojem belem konji, pa mu reče njegova mati: čuješ, ti moj dragi sin, jaz sem čula trikrat

tebo zvati vun iz vode, valjda te divje dekle zovejo pa te čejo vtopiti. „Mati draga, zdaj glih bom mogo prek tote vode iti našomu mlinari. Nejdí, dragi sin, tebe čejo divje dekle vtopiti. Kaj bi zdaj, draga mati? Mati jemi (= njemu) reče: potkove konjske obrneš nazaj, štere stopijo napre, ino 'do mislile, da si ti že prek odišo. I gda se on hitro prek tote vode skače zadene mu Vila za nogo zlati lanec, ino on ga je odneso, pa čuje trikrat: či ne daš lanca nazaj napravimo kaj 'de (= bode) voda za tobom tekla. Ino on taki hiti lanec nazaj v vodo, ino mu rečejo divje dekle iz vode vun: ti še boš dogo živeja ino čuda bogastva od Vil dobija. —

M. Kračmanov.

Vezilo.

Ide dekle v gozd zeleni,
Ondi zvije tri kožulje,
In nabere sladkih jagod,
Tri kožulje sladkih jagod
Za vezilo mili majki. —
Zveri strelja knez po gozdu,
Huda žeja ga obide,
In ni vode v celem gozdu,
Da pogasil bi si žejo.
Truden celi gozd obhodi,
K deklici ga pot pripelje.
Prime jo za belo roko,
Pa ji tako beseduje:
„Drago dete, dobra duša!
Komu jagod tū nabiraš?
Ali za-se jih nabiraš,
Ali dala boš jih bratu,
Ali sestri, ali otcu,
Ali mili majki svoji?“
Odgovarja mlado dekle:
„Ne nabiram za-se jagod,
In po rojstvu sestre nimam,
Brata vzela mi je vojska,
Ota krije černa zemlja;
Mili majki jih nabiram,
Mili majki za vezilo;
Rada kaj za god bi dala,
Pa uboga nimam česa;
Toraj šla sem v gozd zeleni,
In nabrala sladkih jagod
Mili majki za vezilo.“

In zavrača knez ji tako:
„Drago dete, dobra duša!
Ali dala bi mi jagod?
Mene muči žgeča žeja,
In ni vode v celem gozdu,
Da pogasim hudo žejo.“
In podá mu dekle kožulj,
Polen kožulj sladkih jagod.
Zverne knez ga v lovsko torbo,
Pa nasuje ga s cekini,
In ga dá ji v belo roko,
Ter ji lepo beseduje:
„Drago dete, dobra duša!
Dobra hčerka dobre majke!
To ti bodi za plačilo,
Za plačilo tū na zemlji,
Za vezilo dobri majki;
Bog ti bode lepše plačal,
Ker poštuješ milo majko
In napajaš žejne lepo.“
Spređ oči ji knez odide,
Pa na dom se verne dekle,
Majki ljubi belo roko,
Pa vezuje jo prelepo, —
Lepe dari ji daruje:
Dva kožulja sladkih jagod,
Tretji kožulj svetlih zlatov:
„Mila majka, dobra duša!
To nabrala sem ti v gozdu
Za vezilo k tvomu godu!“

Fr. Cegnar.

Novičar iz avstrijskih krajev.

Iz Gradca. Štajersko svilarsko društvo kupuje funt letošnjih kokonov (svilnih mešičkov) po 1 fl. 20 kr., ako jih gré 300 na funt, — po 1 fl. 15 kr., ako so ložji in jih gré 300 do 350, — po 1 fl. 10 kr., ako jih gré 350 do 400, in po 1 fl. 5 kr., ako jih gré 400 do 450 na funt.

Iz Marburga 7. julija. † Danes je sto let, kar so latinske šole v Marburgu č. č. očetje Jezuiti odperli; zato bomo, kakor sem povedal že v 26. listu „Novic“, koncem letošnjega šolskega leta stoletnico našega gimnazija slovesno obhajali. V svojem tadajnem dopisu sem rekel, da ta slovesnost bode zadnjega julija; razne okoliščine so nas primorale jo na 2. dan avgusta preložiti. Kolikor je meni iz vsega znano, bode se ta slovesnost tako le obhajala: Gimnazijsko poslopje in cerkev sv. Alojzija bote lepo okinčane. Z oken in stréh bodo vihrale bandera, in okna bodo prepletene z venci. Ob 7. uri 2. avgusta se bode slovesno šlo v cerkev, v kateri bode pridiga, po tem sv. maša in hvalna pesem „Bog Tebe hvalimo.“ Po službi Božji se bo podala gimnazijska mladost in povabljeni gosti v dvorano našega grada „Burg“ imenovanega. Tam bode se govorilo v latinskem, nemškem in slovenskem jeziku, delile se darila itd. Zvečer bodo veselice. Goste pričakujemo gospoda ministerskega svetovavca, dr. Klee-man-a, gospoda deželnega poglavarja grofa Strasolda, šolskega svetovavca, in pa starega jubilirovanega arkivarja dr. Wartinger-ja, kateri je pred 60 leti v Marburgu